

KVINNORNAS TIDNING

No 26. 4:de årg.

29 Juni 1924.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre p. mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLÖF. För annons- och ekonomivdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6.—, 1/2 år Kr. 3.50, 1/4 år Kr. 2.—.
Lösnummer 15 öre.

Centraltryckeriet, O. Ericson, Göteborg 1924.

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Utlandskronika i sammandrag. Hedra flaggan! Vägning av röster. Av Lektor Jenny Richter Velander. Betänkliga tendenser. Ett gemmäle. Av Dagmar Waldner.
En midsoommartur. Av J. W. S. i Midhustaden. Av Frigga Carlberg. "Västerlandets undergång". Rec. av H.-t. H.-n.
Hemmet ett zigenarläger. Efter kalaset.
När Nobelpristagaren var fattig. Öfentlig renhållning i gångna tider. Lilith. Roman av Florence Warden.

Utlandskronika i sammandrag.

Världens viktigaste händelse är mötet mellan den franske konseljpresidenten Herriot och hans engelska kollega Mac Donald på "The Chateaux", den praktiska villaegendomen, som de engelska regeringscheferna förfoga över och där de bruka tillbringa sina "weekends", d. v. s. lördags- och söndagsdagarna. Konversationen mellan de båda statsmännen var av hjärtlig men icke bindande karaktär. Vad som avhandlades är höljt i sekretessens dunskädd och man har endast att hålla sig till den officiella kommunikéns skärklaring att rådslågnings gällt skadestandsfrågan och alla därtill hörmående problem samt att fullt samförstånd rått. Några bindande beslut ha ej kunnat fattas, då medbestämmanderätt ju tillkommer också övriga ententemakter. En allierad konferens kommer att hållas i London den 16 juli för skadestandsfrågans slutliga lösning.

Den franska och engelska pressen av radikal och socialistisk färg tillmäta Herriots och MacDonalds möte den största betydelse med hänsyn till en snar europeisk fred. På konservativt håll i de båda länderna liksom även i Belgien synes man frukta att Frankrike och England skola komma att släppa efter allt för mycket på sina krav gentemot Tyskland. Även i det sistnämnda landet hörs röster, som förkunna, att den nya franska regimen verkligen synes vara försonlig och fredsvänlig.

Den italienska politiska mordaffären, socialistledaren Matteottis bringande om livet har ännu icke fullt upplärats. Vad man med visshet vet är endast att det hela är ett fascistiskt. Även om man fördömer politiska liksom alla andra förbrytelser, måste man dock reagera mot de uppenbara försök som göras att utnyttja Matteottiaffären i politiskt syfte. I Frankrike och England ha socialdemokraterna anordnat stora demonstrationer mot de italienska fascisterna och mot fasciströrelsen i allmänhet. Alla politiska partier ha haft sina martyrer utan att det fallit meningsfränderna i andra länder in att blanda sig i dessa affärer, vilka det är rättvisans sak att ord-

na upp och hämnas. Men mordet på Matteotti får tjäna som förevändning för en världsattack mot den italienska fascismen, denna rörelse som dock stödes av det italienska folkets flertal och obestriddigen gjort landet de allra största tjänster.

Tyska regeringen har lämnat ett tillmötesgående svar på de allierade makternas not angående återupprättandet av kontrollen över Tysklands militärväsen. Ingenting finnes att dölja!

En engelsk-mexikansk konflikt har utbrutit. Den engelske regeringsagenten i Mexiko, mr Cummins, hade ådragit sig den mexikanska regeringens misshag, dels genom "ohövlige ämbetskrivelser" dels genom vilseledande rapporter till engelska regeringen. Man begärde därför på mexikanskt håll att Cummins skulle återkallas och ersättas med en lämpligare person. Då engelskt samtycke icke vanns förpassade den mexikanska regeringen utan vidare mr Cummins utanför landets gränser, en behandling alltför utmanande mot engelsk självkänsla för att kunna bli utan följd.

Hedra flaggan!

Nu i sommartider, när den blågula svenska hissan överallt å land och strand är tiden inne att rikta en varm vädjan till alla att genom ett tillbörligt iakttagande av alla regler hålla flaggan i ära.

Håll flaggan hel och klar! Hissa den i högsta topp! En illa hissad flagga är en styggelse att skåda. Underlåt ej att fira den, när sol gått ned! Det är en sorglig anblick att i skymningen se en bortglömd flagga hänga mörk och slaknad på sin stång.

Man ser någon gång försummelser i dessa hänseenden. Men glädjande nog sker det icke ofta. Vårt folk håller i regel flaggan i ära. Den vajar lika vackert och stolt från den anspråkslösaste kolonistuga som från det ståtligaste palats. Den fladdrar lika käckt från den minsta lilla segelbåt som den mäktigt breder ut sin tretungade duk från en imponerande örlogsmans. Den är ett folks honnör för ett värde, som står högt över dagens split och strid, symbolen för ett enda stort gemensamt — vårt fosterland.

Under kärliga åtbörder och i vänlig ton kan man till mången rent säga verkliga sötisser utan direkt fara.

Schopenhauer.

Den som anförtvrat sig åt skvallraren och lånar åt slösaren, återfinner sin hemlighet överallt och sina penningar ingenstädes.

J. Petit-Senn.

De som törsta efter självständighet, måste dricka ut motgångens bägare.

M. Tupper.

Vägning av röster.

Av Lektor JENNY RICHTER VELANDER.

(Forts. från nr 24).

Den nya röstgruppen kan därför med skäl vänta sig en särskilt livlig pedagogisk omsorg från statens sida, men staten å sin sida har rätt att fordra av densamma ett livligt intresse för att skaffa sig behövliga kvalifikationer och arbetsvillighet i mycket stor utsträckning. Den nya röstställningen förpliktar. I vårt land gäller detta nu den största delen av valmanskåren, nämligen kvinnorna. Därför har Sv. Kv. Medborgarförbund bildats.

Om jag då begagnar benämningen *röstsiffra* på varje röstberättigad, som begagnar sin rösträtt, och *röstkaraktär* på varje valman, som skaffat sig en bestämd mening framgår av det föregående, att jag menar, att demokratin väger ingendera av dessa röster utan ger dem alla samma chanser att individuellt eller gruppvis komma fram med sina intressen. Demokratien anser, att detta är den enda metod att få fram ett adekvat uttryck för landets *kvantum* av politisk kraft. Vad som åstadkommes med denna är icke annat än val av funktionärer, så länge som staten beviljar, att det ligger röstvärde i valdelarna. De valda korporationerna äro adekvata uttryck för *kvaliteten* av landets politiska kraft.

Hur den saken förhåller sig, framgår bäst ur valen. Bakom valsedlarna *bör ligga ett karaktärsvärde*, men där *behöver icke ligga ett funktionsvärde*. Valmännen har att utse rätter man att föra hans sak igenom, men han behöver icke själv vara denne rätte man. Valmanskårens karaktärsvärde framgår av dess förman, som utvecklar denna begäring, och icke förkväver den. Vidare behövs tillfälle att pröva sin omdömesgillhet i det praktiska arbetet, d. v. s. iaktta effekten av sin röst. Ytterst få kvinnor komma i denna situation. Dessutom komma ytterst få kvinnor att väljas objekktivt. Så få platser, som det finns att fördela, finns det absolut inga, som männen vilja avstå. Om inom partierna man kommer överens om att av taktiska skäl — för att vinna kvinnliga röster för partiet — avstå en plats åt en kvinna, så kommer man icke att välja begäringen eller röstvärdet utan den fogliga, den av partiledningen bundna, ty då kommer avgörandet i alla fall att ligga hos ledningen och denna slipper stå risken att få oförutsedda synpunkter in i diskussionen. Först när och där vi själva skaffa oss politisk karaktär och välja kvinnliga röstvärden, kan kvinnornas insats i utvecklingen bedömas. Ett demokratiskt folks duglighet och dess insatser i det internationella framåtskridandet beror på hur stor del av befolkningen röstsinfrorna utgöra, och hur stort röstvärde det finns hos dem, som äro berättigade att rösta på system och taktik.

I varje stat utgöra de röster, i vilka det ligger ett dylikt medborgerligt värde, själva kärnan av nationen, statens gråa hjärnbark, dess livsuppehållande kraft. De aristokratiska staterna anse detta värde äftrligt inom vissa grupper: de maktägande, men de demokratiska vilja genom den beskrivna proceduren utsovara dem ur hela nationen. De aristokratiska mena, att detta högre värde kan skänkas, t. ex. på så sätt, att konungen upphöjer en icke röstberättigad och flyttar honom över den latitudinella demarkationslinjen in i de privilegierade klasserna. Demokraterna mena, att en röstsedel till primärvalen med endast en enhet som värde, kan skänkas av staten, men för alla val inom staten, som förut-sätta funktionsduglighet måste inkallas kvalificerade förmågor, och kvalificerat värde kan icke skänkas av någon vare sig regering eller folk, ty det är självförvärv — kan ernås endast genom individuella ansträngningar av särskild begåvade människor.

Om det lyckas att nå målet "The world safe for democracy and democracy safe for world", beror på om det är röstsinfror, röstkaraktärer eller röstvärden, som avgöra de stora frågorna.

II. statsmakterna i den omdömesgilla demokratin.

Den saken att rösta på system och taktik tillkommer i vanliga fall de kärer, som framgått ur valen, alltså statsmakterna och de kommunala representationerna: stadsfullmäktige, landsting m. fl. De röster, som ha så stor makt, måste ha ett stort *röstvärde*. Det finns visserligen ingen enhet för vägning av dem, men denna vägning är icke förty ett mycket allvarligt faktum. Vägning sker utan materiella vikter vid deras utseende bland många kandidater, och denna vägning utpreppas eventuellt vid många val. Hur denna vägning göres, beror som förut sagts på valmanskårens förutsättningar för att kunna göra den. Fordran på öppen omröstning i regerande korporationer är en skärpning av fordran på röstvärde.

Detta kan icke nog uppmärksammas av kvinnorna. Vi komma ännu en tid att få svårt att skaffa oss politisk karaktär, ty därtill behövs icke bara begäring utan ock en miljö, som utvecklar denna begäring och icke förkväver den. Vidare behövs tillfälle att pröva sin omdömesgillhet i det praktiska arbetet, d. v. s. iaktta effekten av sin röst. Ytterst få kvinnor komma i denna situation. Dessutom komma ytterst få kvinnor att väljas objekktivt. Så få platser, som det finns att fördela, finns det absolut inga, som männen vilja avstå. Om inom partierna man kommer överens om att av taktiska skäl — för att vinna kvinnliga röster för partiet — avstå en plats åt en kvinna, så kommer man icke att välja begäringen eller röstvärdet utan den fogliga, den av partiledningen bundna, ty då kommer avgörandet i alla fall att ligga hos ledningen och denna slipper stå risken att få oförutsedda synpunkter in i diskussionen. Först när och där vi själva skaffa oss politisk karaktär och välja kvinnliga röstvärden, kan kvinnornas insats i utvecklingen bedömas. Ett demokratiskt folks duglighet och dess insatser i det internationella framåtskridandet beror på hur stor del av befolkningen röstsinfrorna utgöra, och hur stort röstvärde det finns hos dem, som äro berättigade att rösta på system och taktik.

I varje stat utgöra de röster, i vilka det ligger ett dylikt medborgerligt värde, själva kärnan av nationen, statens gråa hjärnbark, dess livsuppehållande kraft. De aristokratiska staterna anse detta värde äftrligt inom vissa grupper: de maktägande, men de demokratiska vilja genom den beskrivna proceduren utsovara dem ur hela nationen. De aristokratiska mena, att detta högre värde kan skänkas, t. ex. på så sätt, att konungen upphöjer en icke röstberättigad och flyttar honom över den latitudinella demarkationslinjen in i de privilegierade klasserna. Demokraterna mena, att en röstsedel till primärvalen med endast en enhet som värde, kan skänkas av staten, men för alla val inom staten, som förut-sätta funktionsduglighet måste inkallas kvalificerade förmågor, och kvalificerat värde kan icke skänkas av någon vare sig regering eller folk, ty det är självförvärv — kan ernås endast genom individuella ansträngningar av särskild begåvade människor.

Om det lyckas att nå målet "The world safe for democracy and democracy safe for world", beror på om det är röstsinfror, röstkaraktärer eller röstvärden, som avgöra de stora frågorna.

Betänkliga tendenser.

Ett gemmäle.

Pressens makt är stor heter det. Men med förlov sagt — *skrivs* det inte litet väl mycket och läses än mera, allt till förfång för handlingen? Folk läser ej heller på samma sätt som förr, då icke varje struntsak utbroderades i spalterna. Numera slukas texterna och sedan man svalt likt och olik i ett par tidningar eller förströsetidskrifter är man paff — lika tom i hjärnan som efter åskådandet av ett amerikanskt filmdrama. Man orkar helt enkelt icke intressera sig för "Det Stora", såvida detta icke är en "första klassens sensation" Ack! äger icke en sådan splittring egentligen rum på de allra flesta områden?

Icke förty, var ej ändå den högt värderade signaturen I. D:s "Frågan som väntar på sitt svar", i föreg. nr av Kvinnornas Tidning, en liten, liten smula för pessimistisk? Arbeta ej större delen kvinnor, så de äro färdiga att stupa på kuppen, arbeta mycket mera än de någonsin skulle behöva, om de möttes med litet större förståelse, stöd och framförallt plikttröhet i det lilla ifrån det motsatta könets sida? Det är alldeles säkert härutinnan som vi kunna söka huvudsaken till, att kvinnorörelsens resultat förefalla små. I själva verket har den, om man tänker noga efter vilka svårigheter den haft att bekämpa, infriat ej så litet av de givna löften. Är det icke bara det att de som stå mitt i kampen, alla inom det sociala området arbetande uti stunder av modfällighet, överansträngning eller intensivaste åtrå efter praktiska resultat låta förlodas till en och annan hjärtasuck av ovannämnda kategoriska typ? Just så, emedan de ställa så stora krav på sig själva och ej veta av att spara sig, då det gäller att rubba den "nådiga tågordning" som av de maktägande bestås så gott som alla reformer, vilka kvinnorörelsen satt som sitt mål. Är det för övrigt de många eller blott fåtalets arbete, som uppehåller den s. k. kvinnorörelsen?

Sorgligt att säga äro de allra flesta mottagande knappast ens medvetna om även den ringaste individs förmåga att göra en insats, t. ex. bilda opinion. Sorgligt ovetande om opinionen som skapare av den lösen, vilken frigör folkets vilja till handling och bringar idén, det enskilda initiativet till full mognad.

Det felas oss kvinnor också *ledarinnan*. Den samlande, enande länken, vårt köns Mussolini. Det är kanske framför allt detta, som gärna låter "kvinnorörelsen" framstå "såsom icke vuxen den tänkta höga uppgiften" eller gör den misstänkt för att vara inledd på villovägar, kraftlös och utan verklig storhet. Hur skulle vi ock med ett enda ord kunna beteckna allt "Det Stora" som utgör varje god kvinnas längtan? Är icke kvinnans hela tillvaro ett enda nät av små maskor, detaljarbete, knäp och ren "kleinkunst" från början till slut. Måste ock vara så. Men leda icke *alla* vägar till Rom?

Å andra sidan, de förhoppningar, som alltjämt knyts till kvinnlig gärning och hjärtelag och som I. D. också återgivit ett av de mest tänjande uttryck för, innebära de icke ett erkännande att taga fasta på i detta hänseende?

Att vi kvinnor ännu icke *hunnit* infria alla de löften vi i vårt hjärtas första hänförelse över vidgad medborgarrätt givit, kan så mycket mindre läggas oss till last, som denna rätt, så länge vi bl. a. ha ett valsystem som det proportionella, huvud-

sakligen är en rätt på papperet. Principerna för den offentliga hushållningen äro ej heller ägnade att lämna kvinnorna den tid, som vi mycket väl skulle kunna få över från våra privata hushållsbestyr, om vederbörlig hänsyn toges till kvinnlig erfarenhet inom vissa områden — snart sagt sakkunskap över huvudtaget. (På sina håll vill man ju nu t. o. m. lägga undervisningen i husliga ting under manlig ledning! Det är nästan så man känner sig frestad ironiskt instämma med Karl Gerhard uti "Det blir bättre, det blir bättre dag för dag.")

Ändock erkänna vi så gärna att vi äro, ja, helt naturligt måste vara "en ny kraft". Med andra ord vi behöva samlas, utbildas, vinna rofäste. Det är bl. a. denna insikt, som dikterade min vädjan i denna tidnings nr 15 till förmån för en svensk enhetsfront i denna mening. Jag gav den namnet "Kvinnlig värnplikt", vilket jag emellertid funnit vara något olämpligt, emedan människor nu för tiden icke gärna vilja höra talas om några plikter. Jag har därför ändrat lystningsordet till "Kvinnligt samhällsvärn" i förhoppning att därmed lättare vinna sympati. Ty senare tidens händelser ha i hög grad bekräftat husrusom det är ett livsvillkor för kvinnan att taga sitt öde i egen hand, att just nu inför de stundande valen göra allt för att vederlägga talet om kvinnorörelsens betydelselöshet.

För att närmare klargöra, att det här alls icke är fråga om enbart kvinnointressen, eller kvinnligt maktbegär vill jag med några få exempel belysa huru enligt pressens tämligen enstämmiga vittnande folkets betrodda ombud i riksförsamlingen "förhärade sig mot kvinnorna" (G. H. T. 15. S. 24) (barnsängskvinnornas vård) resp. tillåt sig "en så brysk behandling av lärarinnorna vid privatläroverken", ja, så upprörande, att 1:a kammaren, ehuru "med påfallande osäkerhet", för att ej tala om "balanseringsproven" fann sig föranlåten att åtminstone i det sistnämnda fallet "genomdriva sin vilja". Reflexionerna göra sig egentligen i viss mån själva. Den ynkedom, som dessa citat blotta är verkliga för kväljande för att man ytterligare skulle vilja spilla ord på dem. Den visar emellertid även huru komplett kraftlös och utan *någon* som helst storhet även sådana huvudsakligen av män bestående församlingar kunna vara, som dock i sin hand hava ett helt lands väl och ve. I kvinnor som läsa dessa rader! Ha icke de rätt som tillvita kvinnorörelsens betydelselöshet, när vi låta våra intressen representeras på dylikt sätt? I kvinnor, som leven i betryggande ekonomiska förhållanden, i ett gott och värt hem, vet ni vad det vill säga att föda sitt barn i nöd och umbärande, så gott som i hela familjens och inneboendes åsyn? Jag har själv å mina föredragsresor fått bevittna fall då barnmorskan fått kliva över 4 å golvet sovande småbarns trasbäddar, för att kunna komma modern, som skulle ge liv åt sitt nionde, till hjälp. De andra barnen, undertecknad och en hennes vän voro vid det tillfället handräckningen vid kampen mot döden, som ock verkligen hembar segern. Modern ansåg sig nämligen tvungen att på andra dagen stiga upp för att tvätta och laga mat åt familjen, vilket var för mycket efter den svåra förlösningen.

Fallet är som sådant varken ensartat eller bland de värre. Att liknande exempel med dess konsekvenser ej bringats till både vederbörandes och allmänhetens kännedom kan

Hemmets tidning
— är —
Göteborgs Aftonblad

Särskild, omväxlande
avdelning för kvinnan
och hemmet.

I varje nummer, värde-
fulla artiklar i olika
frågor, berättelse,
följetong, kåserier.

Pr kvartal 7.50 fritt hemmburen.

Lösnummerpris 10 öre.

Så länge jag nu deltagit i det of-
fentliga livet, har jag ännu icke be-
vittnat någon församling, vare sig
av kvinnor eller män, där man icke,
om tillfälle givits, åtminstone någon
gång givit sig tid för struntprat
även, i lyckligaste fall utan att det
behöft till tusentals kronor uppgå-
ende tryck förevigas. Jag vågar på-
stå att detta numera alldeles icke är
något för kvinnan utmärkande, lik-
som att "kärningprat" numera oftast
betyder något helt annat än det var-
av det fått sitt namn. Jag är tvärt-
om alldeles förvissad om, att ingen
kvinna skulle vilja generas sig med
att uppträda i, vare sig riks- eller
kommunalförsamling, så som de fle-
ste män göra det i allt för många
fall. Man kan i denna kvinnans
självkritik se orsaken till att så få
kvinnor över huvudtaget vilja ägna
sig åt det offentliga. Kvinnorna ha
i allmänhet större fordringar — om
lyckligtvis eller ej, låter jag vara
osagt — på sig själva än på männen.
Vad som emellertid icke nog djupt
kan beklagas är, att när kvinnorna
i andra länder sammansluta sig till
"enhetsfronter" tror man sig mellan
raderna läsa "hot", såvida icke till-
börlig hänsyn toges till kvinnliga
livsfrågor.

Detta är i hög grad farliga tenden-
ser, ty det visar att kvinnan nu låter
sig drivas till en s. k. "våldets poli-
tik", med andra ord in på samma vä-
gar och stigar, som för alltid fjär-
mat från det största målet av alla
fred och samförstånd. Först då blir
det synd om världen, ty då upphör
kvinnan att vara världens hjärta och
samvete. För att enhetsfronten skall
få något verkligt värde är icke då
den enda framkomliga vägen solida-
ritet och stöd ifråga om den prakti-
ska utbildningen lagd efter för kvinn-
ligt väsens och anlags lämpliga for-
mer?

Ske alltså!
Dagmar Waldner.

Övriga insändare i ämnet måste på
grund av utrymmesskäl överstå till
kommande nummer.

Om . . .

"Hur mycket skulle ej utträttas
för mänsklighetens räddning ur dess
nuvarande olyckliga belägenhet, om
vi blott alla ville offra några minu-
ter varje afton till meditation över
den oändliga stjärn världen över vå-
ra huvuden, eller om vi ville reflek-
tera över livets och dödens gåta, då
vi åka med i en begravningsprocession,
i st. f. att deltaga i ett tanklöst
samtal. De ideal, som föfts av dår-
skap och lidande av dem, som skapa
den allmänna opinionen och direkt
taga del i det offentliga livet, skulle
ej längre kunna öva något inflytan-
de över människor, om de en gång
började tänka över evighet och död,
tillvaro och upplösning, och sålunda
började lära sig skilja mellan sanna
och falska mått, mellan sådana, som
verkligen äga värde och dem, som
ej äga något."

Dr. Albert Schweizer.

Det gör ingenting, om man är född
i ankgården, endast man har legat
i ett svanägg.

H. C. Andersen.

Den människa som icke slutligen
bringas till självbeträdd på sitt eget
hjärtas åker, på henne arbetar dock
både Gud och människor fåfängt.

W. Rudin.

(Inf. gen. Göteborg. Tandläkarsällskap)

Tandläkare Anne-Marie Heijde

Vasaplatsen 1. Telefon 15500.
Rådfrågning: Vard. 1/2-2-1/2 3, övriga
tider efter avtal.

man ej heller skylla på. Men lika-
fullt välja vi kvinnor till våra repre-
sentanter män, som icke respektera
en barnaföderskas enklaste krav —
nej inte ens de millioners förluster i
kalla pengar, som en dylik behand-
ling åsamkar landet. Pengar brukar
ju annars gå före humanitet. Som
ett ytterligare bevis på den fart med
vilken reformer, när det gäller kvin-
nor bedrivs, vill jag blott i detta
sammnhang omtala att redan Johan
van Hoorn (född 1662) kallad
"Förlossningskonstens grundläggare
i Sverige" i sina förslag beaktat hit-
hörande frågor. Att det sedan dess
icke funnits vare sig kvinna eller
man, som haft nog karaktär att ge-
nomdriva saken är en skam så stor
att den trycker till jorden. Ett
värmlöst pinat djurs rätt värna djur-
skyddsföreningarna här i landet, med
eller utan lag, — landets 60,000 löd-
drivares "personliga frihet anses
kränkt", dessa parasiters rätt
blir föremål för dyrbara interpellation-
er — under det att landets kvinnliga
läranekar "är det där sällskapet,
som vi väl senare få ta hand om."
Likväl var såväl Chronsough som
Bengtén män. Man kan och vara
fämligen övertygad om, att den då-
liga anda, den absoluta brist på hyv-
ning, språklig bildning och ans, som
utmärka den "blivande bottensko-
lans" adepter icke härrör från kvinn-
lig brist på samhällsmoderlighet.

Men när moderligheten på det hål-
let tar sig det ordet före att genom
aga söka rädda ett barn, på vilket
ingenting annat enl. målsmännens
egen utsago biter, då skicker man
ovidkommande i bräschon, river upp
himmel och jord och tager gladeligen
heder och ära av hela lärarinnekåren.
Små busfrön däremot, vilka spotta på
gamla damer, vilka vänligt avvisa de
mest oförsynta försök att sälja varor,
vilkas ärliga åtkomst man har all
anledning betvivla, de skyddas som
Guds bästa barn i det att t. o. m. den
polis som tar dem i kragen i kraft
av sin ställning som ordningens väk-
tare, dagen efter "kallas opp och får
tillsägelse att icke visa överdrivet
nit i tjänsten". — Gamla, välkända
kvinnor, vilka tack vare ett till löj-
lighet gränsande statligt pensionssys-
tem och klenhet äro oförmögna att
leva på 13 kr. i månaden, utan i en
bagarbod försynt bedja om en bit
gammalt bröd", äro "en fara för sam-
hället". De vaktas ut och avföras
till polisen f. v. b. till Gibraltar —
o, logik! Men manliga yrkesbetäl-
lare av osmakligaste typ samt barn,
vilka bevisligen använda det hop-
färdiga till gott, cigaretter och nö-
jen, de tillåtas utan vidare t. o. m.
på bättre näringsställen besvara gäs-
terna.

Ja, detta är nu blott några detal-
jer tagna från några dagars verk-
lighetsstudium i vår goda stad. De
kunna utan svårighet mångdubblas.
De äro detaljer, det är sant och visst.
Men allt som vi kvinnor få ta itu
med består av "detaljer", s. k. eller
verkliga, men alla föra de på något
sätt till Rom eller Canossa. De höra
till "sambällsmödrarnas" intressen,
de måste helt enkelt dryffas, blötas
och stötas i personligt eller officiellt
umgänge tills de utkristalliserats,
föra fram till den "stora frågan".
Kuggarna i hjulet kunna aldrig bli
betydelselösa.

**PÄRLOR
JUVELER**

i modern infattning fördelaktigast
hos

K. Anderson

Hovjuvelerare. Ö. Hamng. 41.

Brand- och Livförsäkrings-Aktiebolaget

SVEA

Göteborg.

En midsommartur.

Man känner sig aldrig mera utka-
stad i rymden, än när man en tidig
sommarmorgon kommer ned till ham-
nen och finner den båt, man tänkt
medfölja, redan fullproppad med
folk. Ett dylikt öde drabbade nog
mången under midsommar. Även
undertecknad.

Men det kan vara tur ibland att
icke få vad man vill. Och så var
fallet här. Ty när vi efter en stunds
kringsvävande i obetsamhetens
rymd åter kände fast mark under
fötterna var det ombord å S:t Erik,
Marstrandsbåt, förtöjd vid Stenpi-
ren och destinerad Nösund.

Den resan ångrar man icke. En
stilla sommarsöndag är det till och
med en av de härligaste man kan fö-
retaga. Och det var stilla söndagen
före midsommar. Kvavt och resig-
nerat låg Göteborg under sin tradi-
tionella helgrånskimmel. Det såg
inte mycket lovande ut. Men ju
längre mot norr, desto ljusare him-
mel, desto vackrare väder. Vid Skal-
korgarna mötte visserligen dimma,
en riktig praktig novemberdimma,
som igenmurade alla stränder och
konturer runt omkring. Och mitt i
vadden låg vad? — om icke just den
andra fullproppade lustbåten, som
lämnat hamn en halvtimme före oss.
Den liknade en till brädden av myll-
rande liv fylld rede. — Förständig
kapten, som inte äventyrade sina 4-
å 500 passagerares liv genom att fort-
sätta innan misten lättat! Även vår
båt saktade, signalerade flitigt och
nosade sig varligt fram. På andra
sidan dimbältet låg land och vatten
siktiga och klara, solen glittrade
fram då och då och gassade ned på
korgstolarna invid styrhytten. In-
nan man visste ordet av stack Mar-
strands fästning upp, och snart flög
trossen i land på den gamla f. d.
kungastadens kaj. Ingen exposé av
eleganta toaletter och lysande unifor-
mer som förr. Demokratiserat som
hela den övriga världen låg det där
som ett vanligt borgerligt och idyl-
list badläge för tidens nyaste
"crème de la crème".

Ångaren gled vidare. Uppför kus-
ten mellan kobbar och skär, förbi
fisklägen, förbi öppna havshorison-

ter, och in i smala pass, som stundom
nästan kramade sig samman kring
dess smäckra skrov. Här och där
öppnade sig karga klippbälten för
grönskande oaser eller välhållna, ty-
piska bohusslänska fisklägen. — Är
det en inbillning att den röda färgen
var förhäskande förut? Nu lysa
husen glättigt, välsignat vita ur allt
det gröna och gröna och lyfter upp det
hela flera toner på färgskalan. På
bryggorna inga namn. Man får följa
dem på kartan. Där ligger Klädes-
holmen, stort och ståtligt, vändande
en hel stadsfasad ut mot farleden.
Man är mitt inne på Emilie Flygare-
Carléns historiska mark. Disande
fastlandsbälten, skrovliga klipparki-
pelager och i fjärran en väldig kon-
tur som liknar ett gammalt grått och
stygt berg. Men berget börjar grönska,
en klargrön obeskrivligt fager
grönska, hus träda fram — det är
Nösund med sitt härliga läge invid
tre fjordar på den vackra, bördiga
Orust-ön. Vid ett-tiden, efter c:a
fyra timmars färd trampa vi i land
på dess murkade av tidens tand
nyeket illa medfarna brygga.

Men man gjorde orätt om man
dömde huset efter entrén. Nösund
är en underbar plats på jorden. Fi-
na vägar, nätta husdyller, skogar,
höjder, grönskande fält. Det hela
ger ett intryck av välstånd — ro —
frid. Ja, ack vilken frid! Medan
vi sitta där på bergplatån och skåda
ned över samhälle och kyrka är det
som om trakts stora välgörande
lugn strömmade upp omkring oss.
På landsvägen röra sig några helg-
dagsklädda människor framåt med
psalmböcker i händerna. Luckorna
på kyrktornet äro öppna och en kloc-
ka däruppe sammankallar med spröd,
tunn klang.

Vilket vackert land Sverige dock
är! Bara denna enda lilla ö påmin-
ner därom och om alla de olika na-
turer som finnas inom dess gränser.
Ser man inåt Orust möter ögat en
väglinjé av bördiga marker, av sti-
gande berg höga som små fjäll, med
skogsdungar, vikar, dällder, kullar.
Ser man utåt flyger blicken över ha-
vets halvcirkel, ett glittrande, oänd-

**Naturligtvis
Viskafors**

PUMPS

PUMPS

A.-B. FERD. LUNDQUIST & Co.
för alltid på lager alla
VISKAFORS
skodon till fabrikspriser.

**PÄRLOR
JUVELER**

i modern infattning fördelaktigast
hos

K. Anderson

Hovjuvelerare. Ö. Hamng. 41.

Brand- och Livförsäkrings-Aktiebolaget

SVEA

Göteborg.

En midsommartur.

Man känner sig aldrig mera utka-
stad i rymden, än när man en tidig
sommarmorgon kommer ned till ham-
nen och finner den båt, man tänkt
medfölja, redan fullproppad med
folk. Ett dylikt öde drabbade nog
mången under midsommar. Även
undertecknad.

Men det kan vara tur ibland att
icke få vad man vill. Och så var
fallet här. Ty när vi efter en stunds
kringsvävande i obetsamhetens
rymd åter kände fast mark under
fötterna var det ombord å S:t Erik,
Marstrandsbåt, förtöjd vid Stenpi-
ren och destinerad Nösund.

Den resan ångrar man icke. En
stilla sommarsöndag är det till och
med en av de härligaste man kan fö-
retaga. Och det var stilla söndagen
före midsommar. Kvavt och resig-
nerat låg Göteborg under sin tradi-
tionella helgrånskimmel. Det såg
inte mycket lovande ut. Men ju
längre mot norr, desto ljusare him-
mel, desto vackrare väder. Vid Skal-
korgarna mötte visserligen dimma,
en riktig praktig novemberdimma,
som igenmurade alla stränder och
konturer runt omkring. Och mitt i
vadden låg vad? — om icke just den
andra fullproppade lustbåten, som
lämnat hamn en halvtimme före oss.
Den liknade en till brädden av myll-
rande liv fylld rede. — Förständig
kapten, som inte äventyrade sina 4-
å 500 passagerares liv genom att fort-
sätta innan misten lättat! Även vår
båt saktade, signalerade flitigt och
nosade sig varligt fram. På andra
sidan dimbältet låg land och vatten
siktiga och klara, solen glittrade
fram då och då och gassade ned på
korgstolarna invid styrhytten. In-
nan man visste ordet av stack Mar-
strands fästning upp, och snart flög
trossen i land på den gamla f. d.
kungastadens kaj. Ingen exposé av
eleganta toaletter och lysande unifor-
mer som förr. Demokratiserat som
hela den övriga världen låg det där
som ett vanligt borgerligt och idyl-
list badläge för tidens nyaste
"crème de la crème".

Ångaren gled vidare. Uppför kus-
ten mellan kobbar och skär, förbi
fisklägen, förbi öppna havshorison-

ter, och in i smala pass, som stundom
nästan kramade sig samman kring
dess smäckra skrov. Här och där
öppnade sig karga klippbälten för
grönskande oaser eller välhållna, ty-
piska bohusslänska fisklägen. — Är
det en inbillning att den röda färgen
var förhäskande förut? Nu lysa
husen glättigt, välsignat vita ur allt
det gröna och gröna och lyfter upp det
hela flera toner på färgskalan. På
bryggorna inga namn. Man får följa
dem på kartan. Där ligger Klädes-
holmen, stort och ståtligt, vändande
en hel stadsfasad ut mot farleden.
Man är mitt inne på Emilie Flygare-
Carléns historiska mark. Disande
fastlandsbälten, skrovliga klipparki-
pelager och i fjärran en väldig kon-
tur som liknar ett gammalt grått och
stygt berg. Men berget börjar grönska,
en klargrön obeskrivligt fager
grönska, hus träda fram — det är
Nösund med sitt härliga läge invid
tre fjordar på den vackra, bördiga
Orust-ön. Vid ett-tiden, efter c:a
fyra timmars färd trampa vi i land
på dess murkade av tidens tand
nyeket illa medfarna brygga.

**Naturligtvis
Viskafors**

PUMPS

PUMPS

A.-B. FERD. LUNDQUIST & Co.
för alltid på lager alla
VISKAFORS
skodon till fabrikspriser.

**Har Ni
något**

att sälja, köpa, hyra ut eller
byta, så annonsera det i
Göteborgs Morgonpost
Morgonens förnämsta annonsorgan

**Söker Ni
någon**

tjänare, våning, plats eller
annat, så annonsera det i
Göteborgs Morgonpost
Göteborgs största morgontidning.

MERKUR-TVÄLEN

är enastående för
fintvätt.

Hemligheten med vår

**WB Eau de
Cologne**

ligger i dess utsökta och friska doft,
som gör den till en kvalitetsvara.
Till salu i alla specialaffärer.
WURP & BOLL, AKTIEBOLAG
Kungl. Hovleverantör
GÖTEBORG.

I nödbostaden.

Alla ha vi hört historien om den
sjuke fursten, för vilken läkaren fö-
reskrivit som botemedel en fullkom-
ligt lycklig människas skjorta. När
hovmännen, som skickats ut att leta
upp ägaren till denna välgörande
persedel, äntligen träffat på en så-
dan person, befanns att han inte äg-
de någon skjorta. Historien rann
mig i minnet, då jag pingst dagen
hälsade på en familj i nödbostaden
nr 1 i Exercishuset i Göteborg. Efter
vad jag där hade tillfälle se och be-
undra, har bilden av herden mitt i
naturens härlighet, solens och grönska,
färens och sitt musikinstrument
att roa sig med, förlorat i intresse.
Det finns lyckliga människor under
helt andra förhållanden. Nödbosta-
den utgjordes av en avbalkning (utan
eget ljus), 5 meter lång och 3 meter
bred, vari dvaldes, enades och triv-
des tillsammans far, mor och en stor
barnskara. Den tolvte väntades, ef-
ter allt att döma. Om natten sovo
i rummet — om det så kan kallas —
fyra vuxna personer och sex barn.
Kläderna, de icke begagnade häng-
de på väggarna, där fanns ingen an-
nan plats. De två vuxna dottrarna
som hade arbete, sovo i en s. k. tu-
ristäng — "skavföttes". sade mo-
dern. I en inventionssoffa lågo för-
äldrarna och, antar jag, lille Arne,
icke ännu två år, men för tillfället
den minste. Några — tre eller fyra
barn, tror jag — voro döda, och efter
de två senaste barnsängarna har mo-
dern haft blodpropp i benet. Men
detta nedslår icke modet hos denna
kvinna. "Det blir väl bättre", tyck-
tes vara såväl hennes som mannens
valspråk. — En annan kvinna, som
bott i nödbostaden hela 8 månader,
var inte fullt så optimistisk och
mumlade något om att de nya bostä-
derna, som mina vänner glädde sig
att få taga i besittning redan den 1
juli, inte ens voro påbörjade ännu.
Hoppet fanns där dock och det hjäl-
per ju en god bit på humöret.

Detta hem — i nödbostaden — var
ingen dålig pingstpredikan, rotad
som den var på kärlek och förtroen-
de mellan man och hustru, mellan
föräldrar och barn. Tre av barnen
skulle komma ut i sommar; det var
naturligtvis bekymmer för utrustnin-
gen ehuru bra litet hördes därom —
klaga hörde ej till den moderns va-
nor, men eljes rädde stor glädje över
utsikten till sommarnöje. — Lilla
Irene, 4 år, hade ett snett ben som
behövde behandling — "om hon ba-
ra inte vore så mammekär", sucka-
de modern vid tanken på skilsmäs-

**BLOMSTER-
hälsningar**
över hela jorden.

Beställningar & blommor ombesörjes kost-
nadsfritt under garanti för omsorgsfullt
utförande & alla platser av

Vasa Blomsterhandel
GUSTAF EKMAN
Telefon 4314 — 10365. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomster-
ställningsförmiddling samt de internati-
onella organisationerna F. T. D. i U. S. A.
samt B.-V. i Tyskland. 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

Vill Ni göra rummet
ljus och glatt

**KÖP DÅ
TANGENS
GARDINER**

Bästa Fabrikat

Tangens Gardiner
platsens största sortering hos
A.-B. Carl Johansson
Kungstorget.

san. "Det blir väl bättre", är en
läxa som lever kvar efter besöket i
nödbostaden, och den är en värdefull
behållning under sådana förhållan-
den.

Frigga Carlberg.

Det finns många människor som
tro sig hava ett gott hjärta, därför
att de ha svaga nerver.

M. v. Ebner Eschenbach.

Man talar sällan om den dygd,
som man äger, men desto oftare om
den som andra sakna.

G. E. Lessing.

Fråga dig många gånger varje
dag: Vad är målet för min strävan.

K. Lavater.

san. "Det blir väl bättre", är en
läxa som lever kvar efter besöket i
nödbostaden, och den är en värdefull
behållning under sådana förhållan-
den.

Frigga Carlberg.

Det finns många människor som
tro sig hava ett gott hjärta, därför
att de ha svaga nerver.

M. v. Ebner Eschenbach.

Man talar sällan om den dygd,
som man äger, men desto oftare om
den som andra sakna.

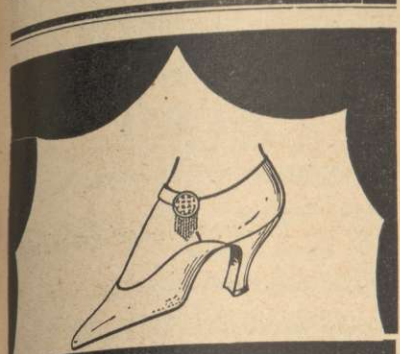
G. E. Lessing.

Fråga dig många gånger varje
dag: Vad är målet för min strävan.

K. Lavater.

Offentliga nöjen.
Lilla Teatern.
 Varje afton kl. 8:
Bröllopet på Solö.

Slottskogens Friluftsteater
 Vid gynnsam väderlek uppföres varje afton kl. 8 e. m. Selma Lagerlöfs pjesser. Tel. 108 25 meddelar kl. 7-8 e. m. om förest. gives. Biljettpriiser: 2.20, 1.10 och 55 öre.

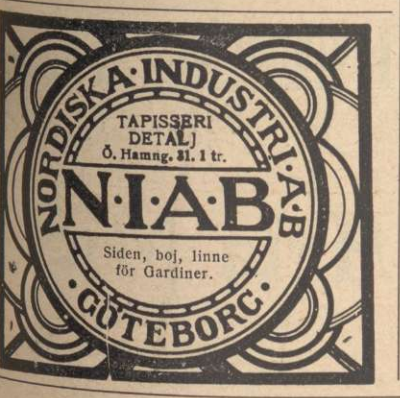
City SKO-MAGASIN
 KUNGSGAT. 51 • TEL. 9179
 Förmåsta inköpskälla av lätta **Sommarskodon**

Var lunchar man bäst?
Björngårdsvillan Slottskogen
 1sta kl. matsals och konditorier servering. Musik dagligen. Fjols årets priser sänkta med 20-25 %.
 Best. pr. tel. 19268.
Vita Bandets Restaurant
 Kungsgatan 41. Telefon 107 89.
 Slottskogen, vid stora dammen.

Att stoltheten i regel blir tadtad och lilla beryktad förmodar jag ombedes av dem, som själva ej ha något att vara stolta över.

Schopenhauer.
 Barndomen visar mannen, liksom morgonen visar dagen.
 Milton.

(Eftertryck förbjödes).
Lilith.
 ROMAN
 Av Florence Warden.
 Anktoriserad översättning av Margareta Heijkel.

— Vad sade han till dig?
 — Det skall jag berätta, när vi komma hem, svarade Lilith lugnt. Under den korta åkturen syntes den unga flickan bli allt bättre till mods, under de att den gamla damen blev allt mera upphetsad och allt tydligare kände, att hon icke hos dottern fann den medkänsla hon ägnade rätt att fordra.
 — Då vagnen stannade utanför Old Court, hjälpte Lilith och Simmonds fru Ames upp på hennes rum.
 — Kom in till mig sedan du lagt

UTFÖRSÄLJNING
 av hela kvarvarande lagret
KAPPOR, DRÄKTER, KAPP- & DRÄKT-TYGER, KLÄDNINGS- & BLUSTYGER
 i Ylle, Siden och Bomull
 med 20-25 % rabatt.
GUSTAF BYRMANS ENKA.
 10 Korsgatan 10

“Västerlandets undergång.”
 Av H—t H—n.

Följande är endast en betraktelse över en annans betraktelse och kritik av det märkliga verk som bär ovanstående rubrik som titel.
 Redan själva titeln anger att författaren skridit till sin uppgift i syfte att bekräfta vissa onda aningar, som fylla vår åldrade mänsklighet. Känslan att vi såsom kulturfolk nått en yttersta gräns och att vår fantasi- och livskraft förlorat sin förmåga av förnyelse torde vara utbredd så långt västerländsk odling når. Ingenting är nytt under solen, och det gamla har liksom ingen doft och intet behag mer. Ej nog med att den yttre rent materieliska världen gått en utveckling till mötes som vi knappast åstundat, även själva livsinnehållet har märkbart förvandlats, förtunnats, försämrats. Mänskligheten har allt detta på känn — att tiden på något sätt är ur led — att en gräns är nådd på vars andra sida vi icke äro säkra om ett lika fast land som det vi lämnat bakom oss.
 När därför en sådan bok framkommer som den tyske tänkaren och filosofen Oswald Spenglers kulturhistoriska jätteverk “Västerlandets undergång” (“Der Untergang des Abendlandes”) måste den ovillkorligen tiltvinga sig hela Europas uppmärksamhet. Detta är även vad som inträffat. Spenglers teori att Västerlandet spelat ut sin roll i kulturhistorien är föremål för livliga meningsutbyten och kritik inom hela den vetenskapliga världen.
 Bland de många böcker om boken som sannolikt utgivits ger Bengt Oxenstiernas å Lindblads förlag utkomna broschyr: “Skall Västerlandet gå under?” en synnerligen klar och redig bild av Spenglers i en volym på cirka 1,200 sidor framställda teori. Det är tillräckligt att läsa denna utredning för att förstå, varom fråga är. Man får veta att en av vår tids största tänkare genom en rad snillrika och högeligen intressanta jämförelser kommit till resultatet att den västerländska kulturens undergång är oundviklig. För att kunna följa Spenglers tankegång måste man sätta sig in i hans bevisföring.

av dig ytterkläderna, sade fru Ames i kärleksfull ton till dottern.
 Lilith nickade jakande, men fru Ames såg bekymrad efter henne, när hon lämnade rummet. Hon kände att det förestod henne en strid med denna unga flicka, som föreföll så blid och medgörlig, men som, när det gällde, kunde visa sig så trotsig och kall.
 I själva verket kunde detta sägas även om fru Ames. Ehuru hon var en liten spådvuxen varlese med den mildaste stämma i världen, hade hon en överraskande stor viljestyrka. Lilith med sina barnsliga blåa ögon kunde i detta hänseende fullt mäta sig med henne.
 Det var med en viss motvilja hon gick tillbaka in till modern. Fru Ames låg på soffan, men hon reste sig brådskande till hälften och räckte fram sin hand.
 — Kära barn, viskade hon under det hennes bruna ögon stodo fulla av tårar, kom och trösta mig!
 Lilith närmade sig långsamt och frågade i kylig ton: — Vad vill du mig, mamma?
 Men fru Ames ville icke svara

men av vissa överdrifter behäftade teori en saklig och kritisk granskning. Med oförbehållsamt erkännande av att “Spengler för oss upprullat synen över vad som ingen för honom skadat ifråga om de på mänsklighetens planta utslagna jätteblommor som heta världskulturer, deras byggnad och liv”, ifrågasätter förf., huruvida Spengler därmed verkligen lyckats överbevisa om att Västerlandets kultur är dömd till samma undergång som de föregående. Han anser för egen del icke de jämförelser hållbara, varpå teorin är byggd. Ty medan föregående kulturer uppkommit fullständigt fristående från varandra och begränsats till ett visst område har den västerländska kulturen uppsugit även andra kulturers faktorer och spritt sig över hela jordytan. Och medan Spengler talar om undergången såsom något oundvikligt och förutbestämt hyllar Bengt Oxenstierna uppfattningen att Västerlandets människor i viss mån själva kunna bestämma den väg utvecklingen skall taga, om den för dess dominerande ras kännetecknande livskänslan, oändlighetstörsten och driften till universalitet skall segra och skapa den, alljämt nya landvinningar bland alla jordens folk eller om de skola falla offer för uttävandhet, förvärldsligande, förveckling och njutningshunger. För honom såsom för många andra i vår tid framstår först och sist en äkta levande Kristendom som den enda verkliga räddningen. Ur den och ur den allena skall denna “tredje tids-ålder” växa upp, som vi alla vänta.
 Problemet: varthän vår utveckling leder? här såsom aldrig tillförne blivit en livsfråga för oss alla. Bengt Oxenstiernas broschyr över Oswald Spenglers verk innehåller både frågor och svar, både dom och hugsvalen och bör hälsas av den intresserade såsom ett värdefullt aktstycke i det gåtfulla mål, vari vi alla utan undantag äro medansvariga parter.

Hemmet ett zigenarläger?

— Lydnaden står i våra dagar icke i hög kurs, skriver den danske biskopen Chr. Ludwigs i Aaalb. Amtstid. — Behöver man ett bevis för detta påstående så må man endast kasta en blick in i de hem, där fadern har alltför bråttom för att hinna sysselsätta sig med barnen, där modern är alltför “nervös” för att kunna “uppostra” eller upprätthålla någon slags disciplin och där barnen i saknad av ledning icke veta vad de skola taga sig till.
 Det hela slutar med att de jäktade och andra intressen upptagna föräldrarna förklara att de barn må allra bäst som få växa upp i absolut frihet och själva uppostra sig. Livets lagar överträdas emellertid
 Fru Ames sprang upp.
 — Och ändå tycker du, att vi skola stanna här, viskade hon hest.
 Utan att se upp frågade Lilith lugnt: — Varför inte, mamma?
 Fru Ames stampade otåligt i golvet.
 — Det är inte möjligt, att du tror, att den där slyngeln skall hålla tyst med vad han vet, utbrast hon vridande sina händer. Han kommer att göra häntydningar, som måste fördärva vår ställning.
 — Nej, det kan jag inte alls inse. Även om han skulle säga något är det väl inte så säkert att folk tror honom.
 — Folk tror alltid det värsta, svarade fru Ames förtrivlad. Nej, jag vill inte riskera det — vi reser!
 Lilith skakade åter på huvudet.
 — Jag reser inte, förklarade hon bestämt.
 Fru Ames gav henne en förfärad blick: — Ännar du överge mig?
 Lilith såg modern fast in i ögonen.
 — Jag vill inte fortsätta med detta lönlösa sökande efter ett ställe, där vi icke riskera att träffa på nå-

UNGDOMENS KAMERA DEN POPULÄRA
BROWNIE-KAMERAN
 KODAK FABRIKAT
 KOSTAR NU ENDAST
 No 2..... 6x9
KR. 12:—
 No 2 A 6 1/2x11
KR. 17:—
 ANVÄND
KODAK-FILM
 BEGÅR KATALOG
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
 GÖTEBORG
 SÄLJAS HOS ALLA FOTOGRAFISKA HANDL.

rött humör, att ni kvinnor aldrig kan tåla, att man beundrar en av era medsystrar.
 — Jag kan inte förstå, varför inte vi skulle ha rättighet att lika fritt som ni uttala våra åsikter, svarar frun, nu uppriktigt ond. Och för resten tar nog fru Schwerin förlusten av min beundran med ro så länge hon i så utomordentlig grad äger din.
 — Ja, man har väl blick för skönhet, fast man händelsevis gått åstad och gift sig. Jag föredrar nu en gång för alla vackra kvinnor framför fula — det visade jag ju, när jag gifte mig med dig, tillägger han i försonlig ton.
 — Nu överträffar du verkligen dig själv, svarar frun spetsigt. Du glömmes visst, att det bara är till mig du talar.
 — Du tycks vara vid ett utmärkt humör i kväll, kära vän. Och Berg, den idioten, som gjorde dig en så stormande kur vid bordet. Kan inte det fröjda din själ, att du gör lycka?
 — Det skulle vara intressant att veta var du hämtat din kunskap ifrån? Du såg ju inte en enda gång åt det hållet, där jag satt.
 — Säg inte det — säg inte det, uppmanar hennes man, alltjämt i upprymd ton. När allt kommer omkring, så ser jag ändå bara dig!
 — Då måste du sannerligen skela förfärligt, förklarar frun, men stämman höres blidare. Nej — se så du ruvsar till min frisyra!
 — Strunt i det! säger hennes man liberalt. Har jag inte rättighet att kyssa min egen lilla fru!
 (Dametidende).

När Nobelpristagaren var fattig.

En historia om Knut Hamsun.
 I “Minneapolis Journal” har enligt “Norges Kvinder” för någon tid sedan publicerats ett brev av den norske diktaren och Nobelpristagaren Knut Hamsun. Brevet, som är ställt
 Hennes ord gjorde icke något intryck på fru Ames, som emellertid icke försökte några invändningar. Plötsligt vände sig fru Ames bort och sade kort:
 Den här eftermiddagens fruktansvärda händelser ha varit för mycket för mig. Jag är sjuk. Vill du ringa på Simmonds — jag behöver komma i säng.
 Den lilla bräckliga damen syntes i själva verket ha förlorat alla sina krafter, och då detta gick upp för Lilith, försvann det hårda uttrycket från hennes ansikte och hon ägnade modern den ömmaste omsorg.
 Då hon och Simmonds fått den gamla damen i säng böjde hon sig ned och kysste henne.
 Fru Ames passade på tillfället, grep dottern om armen och viskade: — Inte sant, du reser med mig? Det skulle bli min död att lämna dig, men det skulle också bli min död att stanna kvar här.
 — Mamma, envisas inte med mig! Jag har gjort allt vad jag kunnat för dig, och jag kommer alltid att göra det. Men jag vill inte fortsätta denna flykt. Jag stannar här.

A. LUNDBLADS
Begravningsbyrå
REKOMMENDERAS
Kungsgatan 12. Göteborg.
Tel. 11045, 776 ank. bostaden.

Sänd Eder **Tvätt** till
Tvättanstalten Västkusten
Vegagatan 46. Göteborg. Tel. 44443.
Omsorgsfullt arbete. Snabb leverans.

Varje förständig husmoder

använder

Pellerins Margarin
i hushållet

Duktyger och Vita Vävnader
till fabrikspriser
ALMEDALS FÖRSÄLJNINGSMAGASIN,
Kungsgatan 55.

till en viss mr. H. M. Johnston, Elroy, Wisc., har följande förhistoria.

I sin ungdom tillbragte Knut Hamsun någon tid i Amerika. Strax efter sin ankomst dit träffade han brevets adressat, mr. Johnston, som då var skollärare i en småstadsskola. Själv var Hamsun — bodbiträde, en anställning som professor vid universitetet i Wisconsin tillrätt honom att taga. Han försökte sig emellertid samtidigt som föredragshållare, men slog icke an och måste sluta. Så blev Hamsun sjuk. För att kunna resa till Colorado och rekreera sig erhöi han ett lån på 40 dollars av sin nyförvärvade vän, mr. Johnston, som under vinterkvällarna även delgivit honom lektioner i engelska språket.

Senare återvände Hamsun till Norge, men kom ånyo tillbaka till Amerika och försökte sin lycka som tröskare, skogsarbetare, murare, föredragshållare och spårvägskonduktör. År 1886 reste han tillbaka hem igen, skrev sin glänsande roman "Sult" och blev i ett slag berömd. Tiden gick. Hamsuns rykte steg, och han blev Nobelpristagare. Även Johnston skrev och gratulerade till utmärkelsen. Till sin stora överraskning fick han följande svar från Hamsun:

"Förmär icke korrespondera, dålig hälsa, är helt urständssatt att arbeta med pennan. Har försökt i 20 eller 30 år att finna Er adress, genom

BERTHA ANDERSON

15 Korsgatan, Göteborg.

Stort urval av vackra **Ylletyger, Viyella** i ylle och bomull, **Bomullsfaneller**. Handvävda, färgrika **Bomullstyger, Hvita Väfnader**, bästa fabrikat. **Strandkofter, Lahmans Tricotunderkläder, Strumpor, Underkjolar, Snörliv, Reformliv, Näsdukar, Allmogegardiner**, stort urval. **Möbeltyger, Borddukar**, stor sortering, vackra mönster, **Linneduktyger**, bästa fabrikat. **Handdukar, Sängtäcken, Filtar, Sticktäcken. Prima Ylle- och Bomullsgarner.**

Å helt stycke 10 %, samt å stulvar. • Till Tricotstickerskor lämnas rabatt å garner.

Fru Ames var tillräckligt klok för att icke spilla flera ord på en hopplös sak. Med en förtörnad åtbörd stötte hon dottern ifrån sig och vände ansiktet mot väggen.

Lilith gick lugnt ut ur rummet.

Ett ögonblick senare överfölls hon emellertid av ånger över den skenbara köld hon visat modern och gick åter in till henne. Till sin överraskning fann hon henne sittande uppriktigt i sängen synbarligen i ett tillstånd av bästa välmåga.

Fru Ames smålog litet nervöst vid åsynen av dottern.

Lilith stannade icke länge där inne. Hon kände, att modern just nu icke var mottaglig för ömhet eller förtrolighet. Den unga flickan gick ner i trädgården, och då hon nådde fram till den lilla dörren i porten såg hon doktor Mallory komma ridande.

Överraskad blev hon stående, då den unge mannen hoppade av hästen och hälsade på henne.

— Doktor Mallory, viskade hon förvånad.

— Vantade ni mig inte? frågade

hela Syd-Amerika. Ni har kanske flyttat runt. Någon berättade mig, att Ni bodde i Eau de Claire. Jag skrev till Eau de Claire, men Ni kunde icke anträffas. För längesedan fick jag ett brev från Siver Hage, som vid den tiden var trälhandlare i Madelia, Minn. Jag svarade honom att jag var skyldig Er litet pengar, men han gav mig icke Er adress. Det är sannerligen märkvärdigt, vår jord är icke så stor, men Er har jag icke kunnat finna. Jag låter nu en bank i Kristiania sända Er en check för min skuld. Jag hoppas ni skall mottaga den ett par dagar efter detta brev. Jag tackar Er, mr. Johnston, för er hjälp och Er vänlighet. . . ."

Det hör till historien att den avsända checken var på 40 dollars, plus många, många gånger den skyldiga räntan.

Offentlig renhållning

förr och nu.

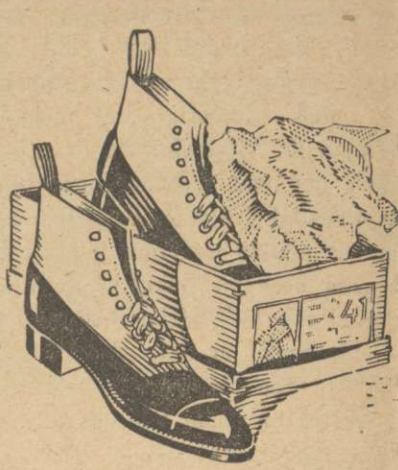
Det råder en ofantlig skillnad mellan renhållningen i våra dagars städer och den som gångna tidens människor ansågo tillfyllest.

Hur stor denna skillnad är visas på ett eklatant sätt om man i detta hänseende jämför förhållandena förr och nu i världsstaden par preference, Paris. Det är icke länge sedan denna stad, nu så strålande och skön, var en fruktansvärt osnygg stad, detta i likhet med alla andra städer i hela Europa.

Intill det tolfte århundradet var frisk luft i Paris ett nästan okänt begrepp. De kungliga ordningstjänstemännen gävo visserligen då och då befallningar om gatornas renhållning och den offentliga hygienien, men det var ingen som fäste avseende därvid. Kajerna, gatorna och torgen befunno sig i ett bedrövt tillstånd. Marken var ojämn och saknade stenläggning samt täcktes av en ohygglig sörja, i vilken man kastade ut allt slags avfall från hushållen.

Sommartiden steg en fruktansvärd stank upp från detta gatornas avskräde, bland vilket gäss, ankor, svin, kaniner och duvor sökte sin föda.

År 1113 störtade dauphin Philip. Ludvig den tjockes son, med sin häst, då han kom ridande på Rue du Martroi. Hästen snavade över ett av de svin, som vadade omkring i ga-

Som nya

bibehålla sig dina skor, om de skötas med omsorg. Varje afton, så lyder receptet, skola de förses med block och borstas med VIKING. Liksom blocket bevarar formen, bevarar VIKING Skokräm lädrets smidighet.

VIKING Skokräm gör lädret motståndskraftigt samt ger en skinande glans. VIKING Skokräm är nyttig för skorna.

VIKING

tans polar. Fallet kostade prinsens liv.

Ricord, som var läkare hos Philip-August, berättar, att kungen, då han en dag år 1185 satt vid fönstret i slottet och några vagnar körde förbi höll på att kvävas av den stank, som steg upp från gatans avskräde, då hjulen skuro ner däri. Konungen sammankallade genast stadens högre tjänstemän och de förnämsta borgarna och befallde dem att låta stensätta gatorna.

Staden förklarade sig villig att hörsamma befallningen och att åtaga sig alla därmed förenade kostnader. En särskild tjänsteman med titeln "väguppsyningsman" tillsattes, vil-

ken skulle hava till åliggande att övervaka renhållningen på gatorna. I febr. 1350 utfärdade konung Johan den gode på hemställen av den dåvarande väguppsyningsmannen, Pierre des Essarts, en förordning, vari befolkningen ålades att sopa gatan utanför husen och att förvara gatsoporna och hushållsavfallet på särskilda härför lämpliga platser. Höga böter fastställdes för treska mot denna förordning. Vidare ålades husägarna att stensätta gatorna framför husen.

Parisarne visade sig emellertid mycket likgiltiga för renhållningen på gator och gårdar och negligerade de utfärdade förordningarna men fingo också lida sina gärningars lön, i flet att staden flera gånger hemsöktes av de mest svårartade epidemier. Spetalskan grep sålunda så starkt omkring sig, att de för dessa sjuklingar utanför stadsmurarna inrättade asylerna icke längre kunde rymma de sjuka. Även utbröt i staden böldpesten, under vars fruktansvärda gissel befolkningen suckade i ett och ett halvt år.

Till skydd mot de förhärjande sjukdomarne utfärdades nya renhållningsföreskrifter, enligt vilka det skulle åligga husägarna att på varje gård inrätta en avfallsgröp, där allt avskräde skulle läggas. Nekade någon att efterkomma förordningen, skulle anordningen på husägarens bekostnad av myndigheterna verkställas.

Ludvig XIV inlade stora förtjänster om den offentliga renhållningens ordnande i den franska huvudstaden, men hade därvid att övervinna adels och borgerskapets samfälliga sega motstånd, föranlett dels av okunnighet, dels av ovilja över de kostnader den "överdrivna" renligheten pålade den besutna befolkningen.

Under gisslet av de mördande epidemier, som svepte över Europa, kom man samtidigt lite varstans till insikt om de vådor för hälsan som medföljde den rådande osnyggheten och föreskrifter om den allmänna renhåll-

Semesterdagarna börja!

Glöm ej medtaga till landet en Gramophon jämte några trevliga skivor.

Säsongens dansmelodier i största urval.

Nordiska Musik
affären
KUNGSÖRNSPLATSEN 11
SÖRA LARMGATAN 11

Gyllenhammars
PATENTERADE
HÄVREGRYN
Spara tid. — FÄRDIGKOKTA på 3 MINUTER. Spara bränsle.
OES! VÅR HYGIENISKA FÖRPACKNING.

ningen utfärdades, först helt summariska och tämligen bristfälliga men sedan i och med den stigande upplysningen allt mera noggranna och effektiva.

Även i vårt land lämnade den offentliga renhållningen länge mycket övrigt att önska och epidemier av mer eller mindre svårartad karaktär gjorde sin påhälsning. Det var sålunda tillåtet att ha kreatur inom stadens hank och stör, renhållningen handhade husägarna som de själva för gott funno, vattnet hämtades från brunnar inne på gårdarne, dränering av marken existerade icke o. s. v. Den nya tiden har som bekant i våra stadsamhällen infört en minuttios offentlig renhållning.

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK
GRUNDAD 1855

Nyutkomna böcker.

Universella Broderskapets teosofiska förlag, Stockholm.

Den teosofiska vägen. N:r 3, maj—juni. Innehåll: Det moderna tänkandet närmar sig teosofien. Av Katherine Tingley. — H. P. Blavatskys Den Hemliga läran. Av H. Travers. — Teosofiens Ocean. Av William Q. Judge. — Om dramats betydelse. — Karaktären i teosofiens ljus m. m.

Pris kr. 1:50.

Det gör musslan sjuk, att hon föder pärlor. Tacka himlen för den smärta, som förädlar dig!

Fr. Rückert.

Lyckliga äktenskap äro statens och det offentliga lugnets och lycksalighetens viktigaste fästningar.

C. W. Hufeland.

Varför plågas med dåligt kaffe då Ni kan få Swaländers kaffe Butiker: Kungsg. 17 Korsg. 13, Bazar Alliance Prova redan i dag! Säljes endast i egna butiker.

Dam med kapital

kan få ingå som delägare i gammal välkänd affär i Damartiklar, belägen i stadens centrum. Svar till Kvinnlig ägare 15.000, Kvinnornas Tidning, Göteborg.

BREVLÅDA.

J—a G—e. Förtjusande vackert liten sak. Men vi måste ha garantier för att det är original, innan vidare uppgörelser kunna träffas.

Kontorist. Vänd Eder till Nordisk Resebureau som gratis tillhandahåller en hel del upplysningslitteratur i ämnet.

E—e L—m. Under granskning.

Ung fru. Då vi saknat adress ha vi ej kunnat återsända manuskriptet, som kvarligger å red.

Resebrev. Vi få tänka på saken sedan "provet" lämnats.

"Svaret". Införes ej. Ett genmäle så fullständigt blottat på saklighet och hovsamhet har ingenting att säga ens i en fråga, än mindre utgöra "svaret" på en sådan.

Syster Märtha. Tyvärr får sent anlänt till detta nummer och kommer i nästa — post festum. Varmt tack emellertid för intresse och besvär!

A. Ö. Centr. 29. Vi vilja minnas att saken redan en gång fört varit på tal, men då blev nedlagd på grund av kårens bristande intresse för en utredning. Är det annorlunda nu?

Den som älskar sitt liv han äter långsamt och tuggar födan väl!

(Arabiskt ordspråk).

Bröstkaramellen
Välsmakande
Välsmakande
Oövertärad
A.-B. Karamellfabriken Engelbrekt, Örebro.
Säljes överallt i påsar om 1 hg. å 50 öre.

ENGELBREKT
Lagligen
skyddad
Ende tillverkare

Av vikt!

Tänk på halvårsskiftet den 1 Juli och förnya prenumerationen, eller bli prenumerant på

Kvinnornas Tidning

Kr. 3:50 pr 1/2 år.

Arla Mjölk

Distribution på glasflaskor.
Tel. 40781, 45699

han. Vet ni inte, att fru Ames just skickat bud på mig.

Lilith svarade icke men hon kände sin mör alltför väl för att icke finna detta hennes steg misstänkt.

VI.

— Så vänligt av er att komma efter vad som hänt, sade hon.

— Hur skulle jag ha kunnat avstå från att komma?

Det föreföll dem själva sällsamt att de på så kort tid kommit på denna förtroliga fot till varandra. Det syntes dem båda onödigt att ingå på närmare förklaringar. Tysta vandrade de vid varandras sida upp till boningshuset. Då de nådde slutet av den grustäckta gången utbrast Lilith: — Jag önskade jag visste vad mamma vill er!

— Är hon inte sjuk?

— Jo — nej. Hon är alltid mycket klen och i dag har hon överanstängt sig.

— Jag hörde, att ni båda två voro

hos fröken Vivian, sade doktor Mallory.

Ett ögonblick tycktes Lilith övervaga om hon skulle berättat något mera för honom, men efter en kort tvekan sade hon endast: — Ja.

— Nu skall jag se till vad jag kan göra för henne.

Lilith följde honom med en orolig blick, då han gick in i byggnaden, vars dörr Bletchley öppnade för honom. Simmonds visade honom upp i övre våningen.

Fru Ames såg nervös och förlägen ut, då doktor Mallory trädde in i hennes sängkammare, där hon satt till hälften upprätt i sängen omgiven av kuddar. Hon böjde på huvudet och sade med brydd min i urskuldande ton:

— Det var vänligt av er att komma, doktor Mallory. Jag var rädd, att ni inte skulle bry er om min kallelse, och ni hade i så fall varit i er fulla rätt.

Denna blandning av värdighet och ångerfullhet varmed hon uttalade dessa ord, avväpnade den unge läkaren, som föresatt sig att vara stel och avmått. Han bugade sig artigt.

— Det gläder mig, att ni inser, att ni varit orättvis mot mig, sade han rakt på sak. Jag kan icke neka, att jag blev mycket förvånad över kallelsen men låt oss inte tala mera om den saken. Jag hör att ni överanstängt er i dag — det är väl inte något särskilt allvarligt skall vi hoppas.

— Jag är alltid mer eller mindre sjuk, sade hon klagande och räckte fram sin smala hand.

Doktor Mallory räknade hennes puls och riktade några frågor till henne. Men han blev på intet sätt överraskad, när en plötslig omskitning i hennes väsende förrådde för honom, att det var något långt viktigare än hennes hälsotillstånd, som förmått henne att skicka bud på honom. Ända tills detta ögonblick hade hennes vänlighet gjort ett sympatiskt intryck på den unge läkaren.

Doktor Mallory, utbrast hon häftigt, då han gjorde min av att lämna henne, det är något jag vill be er om.

— Mig?

— Min dotter Lilith har också varit er patient.

— Blott vid ett enda tillfälle, sade han.

Men den gamla damen såg på honom med fast blick.

— Ni har också efteråt sammanträffat med henne.

Doktor Mallory kände sig illa till mods under hennes forskande blick.

— Ja, jag har träffat henne ett par gånger, sade han i så likgiltigt ton som det var honom möjligt.

Fru Ames blick lämnade honom icke.

— Hon hyser förtroende till er.

Hon kommer att rätta sig efter allt vad ni råder henne till.

— Det har jag ingen anledning att tro, svarade han förvirrad.

Men fru Ames gick rakt på sak.

— Jag vill be, att ni använder ert inflytande över henne.

— Mitt inflytande, avbröt doktorn förvånad.

— Ja, jag vill be er att ni övertalar henne att lämna den här trakten tillsammans med mig. Det är något i luften här som inte bekommer mig väl. Jag känner ett tryck över mig, som jag inte kan beskriva. Det är kanhända bara inbill-

ning eller en följd av att jag bott i det här stora dystra huset. Men huru som helst kommer jag att bli fullständigt nedbruten, om jag skall stanna här.

— Kan ni inte flytta in i någon mindre villa, föreslog doktorn.

(Forts.).

Provnummer

Kvinnornas Tidning

som under en tid utsänts, upphöra från och med den 1 juli att utkomma, men hoppas vi att från sagda dato erhålla årade mottagare såsom prenumeranter å tidningen. Prenumeration verkställs å närmaste postkontor eller å tidningens expedition, Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 180 70.